

Eesti oma tuumajaamast tuleb rääkida

Üheks teguriks, millest inimkonna heaolu sel sajandil kõige rohkem sõltub, on ilmselt tuumaenergeetika. Mõistagi energiaprobleem laimalt, kuid just tuumajaamad on need, millega fossiilkütuste vähene mine uute allikate leidmiseni üle elatakse. Samas tekitab tuumaenergeetika tugevaid emotsionaalseid tõrkeid, mis paratamatult puudutavad ka poliitikut. Neid tõrkeid tuleb murda, olen veendunud, tuumaenergeetikast tuleb rääkida, et ühiskond selle mõttega harjuks.

Sõandasin 2007. aastal sõna võtta Eesti oma tuumajaama teemal. Ehkki seda refereeriti Delfis, ei järgnenud tavapäraselt netisõimu, vastupidi, kommentaarid olid heatahtlikud. Idee on kosunud ja täna võin Eesti Energia nõukogu liikmena kinditada, et häirjal hoitakse sarvist. On konkreetne koostööprojekt USA arendajaga, mis töötab anda tulemuse juba järgmise kümnendi lõpus. Aga taas näib mulle, et poliitilist survet on juurde vaja, sest majandusministri retoorika on muutunud pigem ettevaatlikuks, et mitte öelda tõrjuvaks.

Tuumajaam tähendab kõige odavamalt elektrienergiat. Ennetamaks kriitikat, täpsustan, et jaama rajamiskulud on suured, ja uue jaama kapitalikulud on paratamatult kõrgemad kui vanadel, oma eluea lõpul jaamad. Aga kütuse hind moodustab elektri omast tema puhul väga väikese osa ning ta kallinemine ei ole nii koormav kui teiste kütuste puhul.

Tuumaanergetika tähendab ka suuremat energijulgeolekut, kel jaam olemas, on ka stabiilne baasvajadus kaetud. Praeguse projekti puhul tähendaks kaks väikest, 330 MW reaktorit rohkem kui suline miinimum. Enamuse vajadusest peame ülejäänud aastaegadel aga katma muudetavate võimsustega jaamade arvel, nii et põlevkivi või taastuenergia jäävad.

Julgeolekut tähendab ka tõsiasia, et kütust pakuvad lääneliku demokraatiaga liitlased, eeskätt Kanada ja Austraalia, mitte fundamentalistlike kalduvustega mittedemokraatiad. Kütust jätkub sajanditeks, mistõttu maailmas on alanud uus tuumajaamade ehitamise buum.

Siiski on tuumaenergeetika suured hirmud seotud just julgeolekuga. Kuid kaasajad jaamad on ohutud. Ka on nad keskkonnasõbralikud. Eraldi lahendamist nõuab jäätmeprobleem, kuid meie projekti puhul on see reaktori arendaja kohustus. Võtmeteema on ka koht, milleks Eesti puhul sobib ilmselt

Põhja-Eesti. Praegu on Looe-Eesti esimene eelistus, kuigi veel üle-eelmisel aastal näis sobivaim Sillamäe.

Jürgen Ligi

Huvitav

Lääne-Virumaal on tegijad naised

Majandus

Riik toetab Ida-Viru ettevõtjaid

Aktuaalne

SMS-laenudele pandi pidur peale

Valitsuses

Sotsiaalminister: suurim probleem on tööpuudus

PRESSIFOTO

Noored narvalased ei pidanud paljaks paraadi jälgimiseks puu otsa ronida.

Aastapäevapeod tegid idavirulased uhkeks

Tänavu esmakordselt väljaspool Tallinna, Ida-Virumaal peetud Eesti Vabariigi aastapäeva paraad ja presidendi vastuvõtt võeti hästi vastu.

„Pea otsust korraldada aastapäeva paraad Narvas heaks otsuseks,“ märgib Narva linnasekretär Ants Liimets. Tema sõnul on paraadid narvalastele alati meeldinud ja ka seekord oli palju rahvast vaatamas. „Paraadi lõpus olev sõjaväetehnika näitus aga oli väga populaarne. Peab arvestama, et meie noormehed on enamuses juba teeninud Eesti kaitseväes,“ lisas Liimets.

„Et Eesti presidendi vastuvõtt toimus Jõhvis, siis oli enam kui kunagi varem kutsutud Ida-Virumaalt,“ sõnas Liimets, kes oli ka ise kutsutute seas.

Elu pole ainult Tallinnas

Liimetsa sõnul on seni vabariigi aastapäevapeo üritused olnud liigagi

Eesti Vabariigi aastapäev Ida-Virumaal

24. veebruari hommikul asetaski Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja peaminister Andrus Ansip pärjad Narva Garnisoni kalmistul asuva Vabadussõja mälestusmärgi jalajärel.

Kell 11 algas kaitseväge paraad, mida juhatas kaitseväge juhataja kindralleitnant Ants Laaneots ja võttis vastu president. Paraadväljakule Peetri platsil ri-

vistati üles 755 kaitseväelast, kaitseliitlast ja piirivalvurit.

Kell 13 algas Narvas Iseseisvuspäeva oikumeeniline jumalateenistus.

Kell 18 algas Jõhvi kontserdimajas Iseseisvuspäeva pidulik kontsert. Sellele järgnes presidendi ja proua Evelin Ilvese vastuvõtt, kuhu oli kutsutud 800 külalist.

pealinnakesksed. „Aga elu toimub ka mujal,“ kinnitas Liimets.

Jõhvi vallavolikogu esinaine Niina Neglason tunneb samuti uhkust presidendi otsuse üle korraldada vastuvõtt Jõhvis. „Võin vist vastata paljude nimel, et ühe väikese valla jaoks oli see väga suur au,“ sõnas Neglason. „Veel mõned aastad tagasi ei osanud me arvatagi, et Eesti Vabariigi president võiks oma vastuvõtu korraldada Jõhvis.“

Neglasoni sõnul on Jõhvis kena ja küllaltki ruumikas kontserdimaja. „Ai-

nake tõsine probleem on ehk öömajade vähesus, aga tundub, et see ei saanud siiski takistuseks,“ lisas arsti ametit pidav volikogu esinaine.

Ka Tallinna tullakse mujalt

Natuke häiris Neglasoni vastuvõtule eelnenud ajalehtedes kajastatu, et daamidel kortsuvad kleidid ja on probleemid soenguga. „Selline mulje jäi, et kõik elaksid ainult pealinnas,“ lausus Neglason. „Miks näiteks Tallinnas korraldatavatel üritustel ei mõeldaks selle peale, et daamid saavad ka

Tartust, Võrust, Valgast ja Narvast,“ tõstas Neglason küsimuse. Talle tundub siiski, et Jõhvi võttis külalised väärilt vastu ja ollakse ka edaspidi kõigile ja kõigele avatud.

Veel mõned aastad tagasi ei osanud me arvatagi, et Eesti Vabariigi president võiks oma vastuvõtu korraldada Jõhvis.

Ida-Virumaa kiirabi peaarsti Arnold Persidski sõnul meeldis loomulikult ka talle, et president langetas otsuse tähistada vabariigi aastapäeva Ida-Virumaal. „Ma olin selle üle uhke, vaatasin kogu ürituse otsust lõpuni,“ sõnas Persidski. Tema hinnangul oli etenduse teema samuti hoolikalt valitud ja kõik nägi väga atraktiivne välja.

Persidski kinnitusele näitab antud ürituse korraldamine Ida-Virumaal, et riik hoolib ka seal elavatest inimestest, ning see on väga vajalik. **ET**

Juhtkiri

Uute lootuste kevad

Üks ettevõtja ütles aasta alguses ilusasti, et just keerulistel aegadel hakkatakse rohkem mõtlema selle peale, mis on tegelikult tähtis. Inimsuhted tõusevad esiplaanile, lähedased saavad tähtsamateks kui äripartnerid. Hoolivust ja armastust peaks rohkem olema. President manitses oma aastapäevakõnes, et ebakindlus ja teadmatus homse ees on kasvanud tasemele, mida me pole aastaid näinud. Kogu maailmas.

Üheks lahenduseks on mitmel mandril välja pakutud massiivne riigiabi. Raha juurdetrükkimine, isegi selle otse inimeste arvele kandmine nagu on juhtunud Jaapanis ja USAs, ei ole esialgu leevendust toonud. Trükkipressid ei asenda tegelikku majandust. See kiratseb. Eestis teatakse seda hästi, aga kas mujal ka teatakse?

Kas töö leidmine on eeskätt töötuks jäänud inimese, riigi, omavalitsuse või veel kellegi kolmanda mure? Tegelikult kõikide nimetatute. Kuidagi ei saa nõustuda tuntu ajakirjaniku ilkuva arvamusel, ühes muidu igati ontlikus telesaates, et nii nagu ajakirjandus hakkas kirjutama töötute arvu suurenemisest, nii hakkasid ka poliitikud kohe asja vastu huvi tundma ja tööturuametit külastama.

Aeg on üle saada vastandumisest, mis heidab erinevatesse leedidesse ettevõtjad ja riigiametnikud, ajakirjanikud ja poliitikud, noored ja vanad, pealinlased ja ülejäänud Eesti elanikud. Kõik need, kes peavad homset tähtsamaks, kui minevikujäänut, peavad koos pingutama, mitte üksteist süüdistama.

Suurim oht ongi loobuda ise pingutamast. Valmis lahendusi ei ole olemas. Nende pakkujad on populistid, ei enamat. Eestis seni tehtud otsused pakuvad meile suure eelise: me ei ole õpitud abitusega hooletuks muutunud. Suurim võimalus on aga enese tarkuse ja teotahte liitmine teiste inimeste omaga. Eesti jätkuva edu võti on isetegemise tahtmine ja vähem aega, mis veedetud kirudes või norutades.

Keeruliste aegade tähtsaim õppetund on, et need panevad mõtlema, lahendusi otsima. Kerget valikuid enam ei ole. Kaasatriivimise võimalus puudub. Algaval kevadel ja eesootaval suvel tuleb meil kokku hoida nii raha säästmise mõttes, kui üksteisele küünarnukitunnepakkudes. Siis on lootust, et uuel sügisel oleme üheskoos uuele edule lähemal kui praegu.

Põlevkivi on meie riigi energietiline baas.

Globaalne jahenemine mõjutab Eesti energietikat

Rein Aidma, Riigikogu liige

Viimased aastakümned on meie energietiline alus toetunud põlevkivile ning see jääb ka lähiaastakümnetel meie energietilise sõltumatus üheks olulisemaks elemendiks.

Kuigi väga paljud räägivad küll Kyoto protokollidest, küll kliima soojenemisest, on asjaloolud hoopiski keerulisemad. Paljud teadlased ei ole Maa kliima pöördumatus soojenemises sugugi veendunud. Näiteks akadeemikud Endel Lippmaa ja Anto Raukas on veendunud hoopis vastupidises.

Päike jahutab

Teadlane Habidullo Abdusamatov tõestab otseselt: Maad ja inimkonda ootab eeloleval paarisajal aastal ees globaalne jahtumine. Peamine põhjus selleks on päikese kiirguse vähenemine. Jahtumine ei sõltu ka sellest, kas me piirame rahvusvaheliste kokkulepetega CO₂ emiteerimist või mitte. Pealegi lisandub CO₂ õhku jää sulamise

tagajärjel, mitte vastupidi. Ka on süsihappegaasi mõju atmosfääri soojus-tasakaalule vaid mõni protsent.

Päikese kiirguse tsüklite ja Maa vastavad senised pikaajalised termotasakaalu käitumise uuringud näitavad, et viimase soojenemise periood on käesolevaga lõppenud.

Juba on täheldatav mõneti justkui üpris kummuline Päikese käitumine: uue tsükli Päikese laikude arvu kasv on pea olematu. Aga Päike kiirgab energiat seda enam, mida rohkem on ta pinnal plekke – ja vastupidi. Isegi viimane talv Eestimaal on olnud tal-

Jutud, et meie põlevkivi kasutamine on globaalse soojenemise oluliseks teguriks, on valed.

ve moodi; küll väheste sademetega, ometigi viimaste kuude vältel püsiva lumikattega. Võiksime oletada, et tegemist on ajutise hälbega globaalse soojenemise taustal. Ometigi, vaa-deldes viimaste aastasadade Päikese kiirguse muutumise ja Maa vastavate keskmise temperatuuri muutumiste seoste, tuleb väita järgmist: järjekordne soojenemise periood lõpeb ja algamas on globaalne nn. minijää-

aeg. Selline külm periood oli näiteks aastate 1600 ümbruses Maunderi miinimumi ajal, kui jäätusid Britannia jõed ja Madalmaade kanalid.

Tasakaal peab olema

Jutud, et meie põlevkivi kasutamine on globaalse soojenemise üheks oluliseks teguriks, on valed. Maa keskmine temperatuur hakkab alanema eeloleval paarisaja-aastaselt perioodil, ja seda sõltumata mitte ainult meie, Eesti, vaid kogu planeedi CO₂ emissioonist või selle suurenemisest!

Päikese – Maa kiirguse-soojusliku tasakaalu muutused on tunduvalt suuremate energietiliste tasemetega suurusjärgud kui seda suudab muuta Maal olev inimkonna siiani arenenud tsivilisatsioon. Tuleb olla küll ettevaatlik tasakaalu paigast ajamises, kuid me ei ole senini kaugeltki kasvanud globaalse Maa-Päike energietilise vastasmõjutuse tasemele. Sellest tasemest jääb „puudu“ vähemalt kordades, kui mitte kümme astmetes.

Põlevkivi jääb ja tuumaenergia tuleb

Kõige eeloleva taustal on ja jääb meie riigi eelolevaks vähemalt kahekümneks aastaks kindlaks energietiliseks

baasiks põlevkivi. Samal ajal peame valmistuma seadusandlikult, vajadustele vastava inimressursi arenguga, muuhulgas suhetes naabritega, et paarikümne aasta järel oleksime võimelised kasutama tuumaenergeetikat. Seda siis kas lõuna- või põhjapoolt sisseostes, aga parimal juhul omaenese – Eesti – tuumajaama ehitamise mõttes. Tuumaenergia tootmine tagab pikaajalise perspektiivi – vähemalt 50 aastat tänase tehnoloogiateadmise mõttes. See on piisavalt pikk aeg oma energietilise sõltumatus tagamiseks – koos samasse ajaperioodi kuuluva senise põlevkivienergeetika jätkusuutliku arendamisega. Samal ajal tuleb ka meie riigil panustada uute tehnoloogiliste võimaluste arengusse kuni lõpuks termotuumaajaamadeni välja!

Tõenäolise globaalse jahenemise perioodil muutub energietika inimkonna põhiprobleemiks. Eesti põlevkivienergeetika tänane kogemus annab meie riigile varustuskindluse ühe kindla toe; teiseks saab tuumaenergeetika.

Kasutatud kirjandus:

Erinevad E. Lippmaa ja A. Raukase poolt antud intervjuud, artiklid. H. Abdusamatov: *Kliimat määrab Päike. Nauka i Žizn nr. 1. 2009.*

Reforminoored panid Rakveres lipud lehvima

24. veebruaril kogunes Rakvere linna rahvas ausambamäele, et austada Vabadussõjas langenuid. Pühalikku meeleolu ilmestasid puhk pillihelid ja külaliste sõnavõttud.

Reforminoorte initsiatiivil leidis aset Eesti lipu aktsioon, mille tulemusena inimread said kaunistatud sini-must-valgetes värvides.

Reforminoorte Rakvere klubi juhi Mihkel Mehiste sõnul oli rõõm näha sära eakate inimeste silmis. „Noori oleks võinud üritusel rohkem olla,“ oli ta samas veidi nõutu. Inimestele

ERAKOGU

Reforminoored Rakvere vallimäel, Tarva taustal.

tuli lippude jagamine rõõmsa üllatusena. Tänuõnu ja positiivset emotsiooni jagus nii jagajatele kui lipu saajatele.

Rakvere klubi Reforminoored on veendunud, et sedasorti üritustel osalemine annab tuge ja julgust rahvustundele. „Me peame väärtustama seda, mis tehtud enne meid ja hoidma kokku,“ olid noored kindlad.

Lisaks sellele on Rakvere reformikatel vastlapäeval iga-aastane traditsioon hoolitseda, et Rakvere vallimäel asuval Tarval külm ei oleks. Sellel aastal seoti härjale Reformierakonna sümbolina kaela soe kollane sall. **ETI**

Lääne-Virumaal on tegijad naised

On juhtunud, et Reformierakonna olulisi ameteid täidavad Lääne-Virumaal tublid naised Kristiina Ojuland, Maie Urbas ja Taimi Samblik. Küsime intervjuus, kuidas nii on juhtunud.

Kristiina Ojuland

Lääne-Virumaa maakonnaorganisatsiooni juht

Kuidas poliitikasse sattusite?

Juba lapsepõlves oli minu unistus saada diplomaadiks. Peale Tartu Ülikooli lõpetamist juristina olin teelahknel, kas hakata tööle õigusruumis, tegeleda äri või hakata diplomaadiks. Valisin diplomaadi eriala. Poliitikasse sattusin siis, kui töötasin peale taasiseseisvumist välisministeeriumis ametnikuna. Minu juurde tuli tol ajal noor ja naljakaid prille kandev Indrek Kannik, kes tegi ettepaneku kandideerida Riigikogu valimistel nende valimisliidu nimekirjas, kuhu kuulusid ka Paul-Eerik Rummo poolt juhitud liberaalid.

Millised on naiste eelised meeste ees poliitikas?

Olen seda korduvalt öelnud: ei ole vahet, kas oled naine või mees, oluline on see, millesse usud ja kuidas oma ideed ja eesmärgid ellu viid.

Kuidas nii on juhtunud, et Virumaal on just Reformierakonna naised niivõrd olulised ametikohad saanud?

Loodan, et erakonnakaaslased on teinud õige valiku ilma, et nad seda kahetsema peaksid. Kõik need naised on tublid ka tavaelus ja saavad ka muudel aladel suurepäraselt hakkama.

Kuidas teil omavaheline koostöö sujub?

ERAKOGU

Meie koostöö on olnud hea, meil on suured plaanid seoses Virumaaga. Eesmärk on teha kohalikel valimistel Reformierakonnaga Virumaa läbi aegade parim tulemus. Usun, et selle meeskonnaga on need eesmärgid ka saavutatavad.

Millised on teie eesmärgid poliitikas? Lähim eesmärk on saavutada hea tu-

lemus Euroopa Parlamendi valimistel Reformierakonna nimekirjas. Euroopa Parlament on oluline koht, kus tehakse järjest rohkem olulisi otsuseid, mis puudutavad igat inimest. Juhul kui osutun valituks, siis loomulikult ei kao ma kuhugi Brüsselisse ära, vaid jätkan tööd ka Virumaal, nagu olen seda oma valijatele ja erakonnakaaslastele lubanud.

Taimi Samblik

Lääne-Virumaa arendusjuht

Kuidas poliitikasse sattusite?

Poliitikaga puutusin kaudselt kokku töötades Vihula vallavalitsuses. Läänud kevadel avanes mul võimalus anda oma panus „oravate“ populatsiooni hea käekäigu kujundamisse Lääne-Virumaal. Töö tegemine koos ühtemoodi mõtleivate inimestega on väga värskendav kogemus. Terve oma valimisealiseks oleku aja olen otsustanud alati Reformierakonna poolt. Vabadust ihkava hingena on minu jaoks ainuõige Reformierakonna üks juhtumõtteid: „Inimene peab olema vaba ja valmis vastutama oma tegude eest.“ Nii saab olla vastus küsimusele lühidalt: „Minu tee Reformierakonda on olnud ühtepidi juhuslik ja teistpidi loomulik.“

Millised on naiste eelised meeste ees poliitikas?

Tegelikult eeliseid ei olegi. Suurimat rolli mängib tahe oma kodukandi heaks midagi ära teha

ja uskuda sellesse. Meie ühiskonnas eelmisel sajandil kujundatud mudel „naised on kodu ja mehed tähtsate asjade jaoks“ hakkab tasapisi taanduma. Liberaalne ühiskonnakorraldus annab võimaluse kõigile, kellel on midagi öelda, tahta ja teha.

Kuidas nii on juhtunud, et Virumaal on just naised niivõrd olulised ametikohad saanud?

Kindlasti on see mingil määral juhuste kokkulangevus. Samas – ühiserinne on seda tugevam, mida rohkem on siduvaid jooni. Meid seob sel juhul juba kaks olulist asjaolu: poliitiliselt ühtivad vaated ja naiseks olemine. Meil on lihtsam üksteist mõista ja paljuski on meie tegevusedki selgemalt piiritletud.

Kuidas teil omavaheline koostöö sujub?

Suurepäraselt! Enne Reformierakonna Rakvere kontoris tööle asumist oli mul au tunda nii Maiet kui Kristiinat ja kindlasti on see andnud hea eelise meie koostöö sujumiseks.

Millised on teie eesmärgid poliitikas?

Üks suurimaid eesmärgi on kindlasti seotud minu koduvalla Vihulaga, kus usun, et mul on nii mõndagi ära teha, ennekõike just kohaliku kogukonna arengut puudutavas osas. Külaelu ja inimeste ühendamine ühiste eesmärkide poole liikumisel on minu jaoks olnud alati oluline. Tahan anda oma panuse inimeste murede ja probleemide jõudmisel kõrgematesse instantsidesse, et ka midagi reaalselt muutuks.

Maie Urbas

Rakvere piirkonnaorganisatsiooni juht

Kuidas poliitikasse sattusite?

Minus on alati olnud usk, et maailma saab tõesti ise paremaks muuta. Selline soov ja vajadus tõi kokku neli aastat tagasi ärksad naised Lääne-Virumaal. Moodustati Reformierakonna naisteühenduse NaiRe piirkondlik klubi, minust sai selle klubi juht. Seal edasi valiti mind Reformierakonna Rakvere piirkonnaorganisatsiooni juhatusse ja 2007. aastal piirkonnajuhiks. Poliitika on minu jaoks vahend koos mõttekaaslastega oma kodukoha arengus ja paremaks muutmisel kaasa rääkida.

Millised on naiste eelised meeste ees poliitikas?

Täna, paljuski meestekesksel poliitikamaastikul, on naistel erinev roll tasakaalustada meeste agressiivset ja kohati jõhkrat poliitikat naiseliku kainuse, hoolivuse ja ratsionaalsusega. Vaatamata välisele füüsilisele nõrkusele, on naistele looduse poolt kaasa antud sisemine tugevus ja alahoidlikkus. Emotsionaalselt raskest ja kriitilistest situatsioonidest või sündmustest väljuvad naised tavaliselt tervematena. Samas on minu jaoks taunitav naistele mingite kunstlike eeliste loomine nt kvootide läbi. Selline korraldus oleks naistele alaväärstav ja näitaks naisi nõrgana ning vähendaks oluliselt nende sõna jõudu. Naised ei vaja hinnaalandust poliitilises võitluses, nad on piisavalt tugevad!

Kuidas nii on juhtunud, et Virumaal on just naised niivõrd olulised ametikohad saanud?

Eks see fakt näitab paljuski Virumaa meeste tugevust, usaldades erakonna juhtpositsioonid piirkonnas naistele. Targad ja enesekindlad mehed ei pelga naiste tugevust ja arukust. Ma ei ole täheldanud, et meie piirkonnas oleks üldse kunagi mingi sooline vahe teemaks olnud. Ole mees või naine, kõik me ajame ühist asja.

Kuidas teil omavaheline koostöö sujub?

Alates 2007. aasta Riigikogu valimiskampaaniast, mil meie koostöö Kristiinaga alguse sai, olen imetlenud tema tööd poliitikuna. Tahet, energiat ja pühendumust tegeledes iga pisiasjaga. Kristiina on täna Lääne-Virumaal rohkem olemas ja seismas kohalike asjade eest, kui nii mõnigi teise erakonna kohapeal resideeriv tippoliitik.

Meie ühises tegutsemises ilm-

ERAKOGU

nenud teravad nurgad on tänaseks lihvitud ning koostöö sujub sõbralikult ja asjalikult. Kristiina on poliitikuna minu suureks eeskujuks.

Taimiga olime tööalaselt kokku puutunud juba enne tema erakonnaga liitumist. Juhtides Vihula valla territooriumil asuva Palmse mõisa töid ja tegemisi, on mul ikka ja jälle vajalik koostöö kohaliku valla kultuurinõunikuga, kellena Taimi varem töötas. Olles seeläbi Taimit tundma õppinud, märganud tema häid organisatorivõimeid ja ise varem arendusjuhina töötanuna, olin julgelt üheks tema soovitajaks meie maakonna arendusjuhi kohale. Taimi on rõõmsa ja särasilmsena alati meie kõigi jaoks olemas ning täidab oma ülesandeid suurima kohusetundlikkusega.

Millised on teie eesmärgid poliitikas?

Kõrvaltvaatajana võib kritiseerida ja tähelepanu juhtida, teha ettepanekuid ning siis lootma jääda, et midagi muutub. Et aktiivsemalt ja tulemuslikumalt kodukoha arengus kaasa lüüa ning oma elukeskkonda paremaks muuta, on lähimaks eesmärgiks Reformierakonna valimisvõit Rakveres.

Laiemaks eesmärgiks on naiste tähtsuse ja kaalukuse tõstmine Eesti poliitikas, toetades ja ärgitades aktiivseid naisi julgelt oma huvide eest seisma ja ühiskonna arengutes kaasa rääkima. Tulemusena näen paremat, turvalisemat ja hoolivamat ühiskonda kõigile.

Tasub teada

Riigikogu liige Lauri Luik

Gümnaasiumi sisseastumiskatsed seadustati

Riigikogu võttis vastu põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuse, mis likvideerib gümnaasiumi sisseastumiskatsete läbiviimise senised seaduseriivid.

Riigikogu kultuurikomisjoni liikme Lauri Luige sõnul tingis seadusemuudatuse Riigikohtu otsus, mille kohaselt ei luba kehtiv seadus õpilaste gümnaasiumisse vastuvõtmiseks täiendavaid katseid korraldada. „Ometigi on gümnaasiumi sisseastumiskatsete korraldamine koolide pikaldane praktika,“ kommenteeris seadusemuudatust Luik.

Luige sõnul ongi eesmärgiks kehtestada koolide senisele praktikale seaduslik alus. „Seni kehtinud seaduse kohaselt oleks pidanud gümnaasiumisse vastu võtmiseks arvestama vaid põhikooli lõpetamise tulemusi. Kehtinud süsteemi üks ühele järgimine oleks tekitanud aga õpilaste gümnaasiumitesse vastu võtmisel palju segadust,“ lausub Luik.

Vastu võetud seadusemuudatus tagab gümnaasiumiastme ühtlase kvaliteedi, mida ei ole võimalik saavutada üksnes põhikooli lõpetamise tulemuste võrdluse abil.

Koolid saavad jätkata seadusega kooskõlastatud senist praktikat juba käesoleval kevadel.

Toomas Viks

Raidma: NATO sõnum olgu selge

Riigikogu riigikaitsekomisjoni kohtumisel Suurbritannia parlamendi kaitsekomisjoniga olid kõne all kahe riigi kaitsekoostöö ja julgeolekuolukord pärast Venemaa-Gruusia konflikti.

Briti parlamendisaadikute sõnul on nende eesmärk mõista, missugused on Venemaa-Gruusia konflikti tagamaad ja mis Venemaal toimub. Kohtumisel toimus elav arutelu NATO kollektiivkaitse nähtavusest ning mõjust Euroopa ja Venemaa suhetele.

„Kuna Suurbritannia kaitsekomisjoni delegatsioon tuli just Moskvast ning Riigikogu riigikaitsekomisjoni delegatsioon Washingtonist, oli hea võimalus jagada kohtumistel kogutut. Meie sõnumi ühese mõistmise nimel on taolised parlamentaarsed kahepoolsed kohtumised väga olulised,“ märkis riigikaitsekomisjoni esimees Mati Raidma.

Kohtumisel rõhutati Eesti ja Briti kaitsejõudude head koostööd Afganistanis ja sidemeid läbi Eesti Vabariigi 90 aasta pikkuse ajaloo. Mõlemad pooled kinnitasid, et Afganistani puhul on tegemist Eesti ja Briti reaalse ja eduka sõjalise koostööga.

Raidma hinnangul on oluline jätkata dialoogi NATOga liitumise küsimuses nii Gruusia kui ka Ukrainaga, vaatamata teatud tagasilöökidest Gruusias ja Ukrainas ebakindlusele. Lisaks peab Euroopa Gruusia sündmusi silmas pidades palju aktiivsem olema oma naabrussuhtel, seda ka Aserbaidžaanis, Armeenias, Moldovas ja Valgevenes.

ET/Riigikogu pressiteenistus

Riigikogu pani SMS-laenu intressile piiri

Riigikogu võttis ühehäälselt vastu eelnõu, mis kehtestab SMS-laenu intressidele paindliku piirmäära.

Vastuvõetud seadusemuudatus pöörab ümber tõendamiskohustuse ja seab selle laenuandjale, luues olukorra, kus kehtestatud piirmäärast suurema krediidi kulukusega tehingut peetakse heade kommetega vastuolus olevaks juhul, kui laenuandja ei tõenda vastupidist.

Tarbijakrediidilepingute juures eeldatakse, et kui tasutav krediidikulukuse määr ületab krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud keskmist tarbimislaenu kulukuse määra enam kui kolm korda, peetakse vastastikuste kohustuste väärtust heade kommetega vastuolus olevaks.

Reformierakondlane Taavi Rõivas ütles Teatajale muutusi selgitades, et justiitsminister Rein Langi algatatud seadusemuudatus on esimene tõsine samm röövellike intressimäärade SMS-laenude piiramiseks. „Kui seni tegutsesit õiguslikus vaakumis, kus kõik oli näiliselt lubatud, siis nüüd

Taavi Rõivas on rahul, et Riigikogu asus liigkasuvõtjaid ohjeldama.

kehtib SMS-laenudele sarnane reeglistik pankade poolt väljastatavate laenuodetega,“ selgitas Rõivas.

Silver Pukk

Alternatiiv kiiralaenu pakkujale

Ülikõrgete laenuintressidega SMS-laenudele on konkureerivaks laenu-teenuse pakkujaks hiljuti turule sisenenud uus nähtus – sõbralaen. Tegemine on internetikeskkonnaga, kus üks eraisik saab anda teisele eraisikule oksjoni tulemusel kokku lepitud intressimääraga laenu. Selle teenuse puhul ei ole vahendajaks ühtegi ettevõtet, panka ega muud finantsasutust. Loodetavasti muudab see ka kiiralaenu turul intresside väiksemaks ning vabal turul konkurents on tervendav nähtus iga teenuse puhul.

Soov teisi abistada on eestlastel olemas

Kui veel kümme aastat tagasi vajas Eesti ise arenguabi, siis nüüd oleme aasta aastalt järjest enam muu maailma riike abistama hakanud.

Aasta tagasi asutatud mittetulundusühing Mondo koondatakse endas inimesi, kellel igapäevatoe kõrval olnud tegemist ka rahvusvaheliste humanitaararenguabi projektidega ÜRO, UNICEFi ja vabatahtlike organisatsioonide raames. „Soovisime selle kogemuse Eestis ühte kohta kokku võtta,“ räägib üks Mondo asutajatest ja selle juhatuse esimees Mati Raidma.

Organisatsiooni tegevus jaguneb Raidma sõnul kolme suunda: kriisiabi üleujutuste, loodusõnnetuste, aga ka humanitaarkatastroofide ohvrite-

„Soovisime selle kogemuse Eestis ühte kohta kokku võtta.“

le; arenguabi, millest praegu olulisim Afganistani Helmandi provintsi tervishoiu olukorra parandamine, ning maailmaharidus, mille raames soovitakse teadvustada Eesti ühiskonnas arenguabi andmise vajadust ja võimalust. „Muuhulgas on meil praegu

KATRINA SOKK

Mati Raidma hinnangul soovib iga arenguabi toetaja teada, kuidas tema annetatud raha kasutatakse.

töös projekt, mille raames saab raha annetada konkreetsetele mikroprojektidele. Annetuse eest saab näiteks mõni laps kolmandas maailmas koolis käia või parandatakse kohaliku infrastruktuuri ja soovi korral võib annetaja seda kas või vaatama sõita.

Selline tagasisidestatud abi on oluliselt konkreetsem, kui vaid umbmäärane rahaülekanne mingi organisatsiooni kontole,“ selgitab Mati Raidma.

Riigikogu riigikaitsekomisjoni esimehena töötav Raidma märgib, et

eestlased soovivad järjest enam abistada. Ta lisab sedagi, et Mondos palgalisi töötajaid ei ole ja organisatsioon osalejatele kellelegi tasu ei maksta. „Tegu on puhtalt vabatahtliku tegevusega,“ selgitab ta.

Peep Lillemägi

Mondo kohta lähemalt www.mondo.org.ee

Hanno Pevkur: riigi raha tuleb kasutada targalt

Teatajale andis intervjuu uus sotsiaalminister Hanno Pevkur, kes märkis, et peab üheks suuremaks väljakutseks töötusega seotud probleemide lahendamist.

Esimene kuu sotsiaalministrina on seljataga. Kuidas see aeg on möödunud?

Esimene kuu on olnud väga tihe. Ametit vastu võttes teadsin, et sotsiaalministri amet on raske ka headel aegadel, seda enam nüüd, mil majanduslangus on asetanud meid sootuks teistsugusesse olukorda.

Esimesse töökuusse on mahtunud kohtumised uute kolleegide ja sotsiaalpartneritega, materjalide läbitöötamised, probleemide arutelud ja lahenduste otsimised. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala on tõeliselt lai ja mitmekesine ning hõlmab kogu inimese elu. Igas sektoris on meie ees palju väljakutseid. Ühtegi ala ei tohi jätta tähelepanuta, sest iga otsus, mis sotsiaalministeeriumis tehakse, puudutab kõiki meid väga konkreetselt.

Tegevusi on kindlasti palju, aga kui nimetada suurimaid eesmärke, siis mis need oleksid?

Astusin ametisse hetkel, kus sotsiaaltemaatika on väga suure tähelepanu all. Esimene mure ongi iga päevaga kasvav töötus ning sellest kooruvad probleemid, mis puudutavad nii tervise- kui sotsiaalvaldkonda. Oluline on, et töö kaotanud inimene ei jääks üks, vaid ta saaks tuge ning head nõu, kuidas toime tulla. Töötuse leevendamist ning inimese võimalikult kiiret tööle tagasi saamise võimalusi arutasime hiljuti ja arutame ka edas-

KATRINA SOKK

Sotsiaalminister Hanno Pevkur soovib, et töötud võimalikult kiiresti uue ameti leiaksid.

pidi töötajate, tööandjate ning teiste ministeeriumide esindajatega.

Kindlasti on praegusel ajal erineva riigipoolse abi ootus suurenenud, raha jällegi vähem, kui varem. Kuidas selle olukorraga toime tulla?

Soovid ja tahtmised lisaraha järele on sotsiaal- ja tervisevaldkonnas alati suured. Samas peame mõistma, et riiki

.....
Oluline on, et töö kaotanud inimene ei jääks üks, vaid ta saaks tuge ning head nõu, kuidas toime tulla.

gi rahakotis on täpselt niipalju raha, kui seda parasjagu on, ning praegu on ressursid eriti piiratud. Peame väga

täpselt kaaluma, kuhu riigi raha suunata, et see oleks kasutatud targalt ja tooksid parimat tulemust – inimesed oleksid tervemad, pered oleksid tugevad, abivajajad saaksid abi ja nõu. Jah, praegu on majanduses keerulised ajad, aga ühte hoides ning tarku otsuseid tehes saame neist läbi ning kasvame ühiskonnana tugevamaks.

Küsitles Kairi Lutt

Kultuuripealinnaks saamise okkiline tee

Laine Jänes, Eesti Vabariigi kultuuriminister

Tallinna ettevalmistused kultuuripealinnaks valmistumisel on silma torganud mõttetute kempluste ja küsitavate rahvaküsitlustega – nagu näiteks Tallinna Linnateater versus Kultuurikatel.

Teotahet ja sisulist huvi kultuuripealinna programmi ettevalmistamiseks pole kahjuks märgata olnud.

Tallinn soovis ise kultuuripealinnaks saada

Üks võistluse põhimõtteid on, et see on linnade vaheline konkurss ja seetõttu tuleb teha kultuuriaasta ettevalmistused, leida põhilised vahendid projekti läbiviimiseks võitnud linnal endal. Toona oli ka üks Eesti žürii valikut mõjutanud tegureid kaalukas väide, et Tallinna linn saab nen-

de ettevalmistustega finantsilises plaanis paremini hakkama kui väikesemad linnad.

Riik esitas konkursil väljavalituks osutunud Tallinna Euroopa 2011. aasta kultuuripealinna kandidaadiks. Esitasime Tallinna, aga linnajuhtide väljajätmest jääb vägisi mulje, et korraldusõigus on hoopis riigi kanda. Ilmselt püütakse süüdistuste taha peita neil endil tekkinud probleeme protsessi ettevalmistamisel. Arvestades igaks juhuks kõiki võimalikke arenguid, ja soovides kindlustada kultuuripealinna programmi olemasolu 2011. aastal, on riik koostanud alternatiivkava kultuuriaasta sündmuste korraldamiseks. Loodetavasti seda kava siiski kasutama ei pea, sest koostöö kultuuriaastat ettevalmistava sihtasutuse juhi ja meeskonnaga on hea ja muutub järjest paremaks.

Eelarvekärbe ei puuduta

Loomulikult on kultuuripealinna tiitli tulek Eestisse suureks auks kogu riigi, kes toetab nii täna kui edaspidi paljusid selliseid suurüritusi, mis so-

SCANPIX: PEETER LANGOVITS, POSTIMEES

Tallinn kandideeris uljalt kultuuripealinnaks.

bivad suurepäraselt kultuuripealinna kavasse – olgu nendeks siis PÖFF, Birgitta festival, Jazzkaar või ka 100% riigi poolt rahastatud laulu- ja tantsupidu, mis saigi toodud spetsiaalselt tavapärasest rütmist aasta varasemaks, et esitleda seda kogu maailmale. Lisaks veel sihtasutusele Tallinn 2011 eraldatavad toetused erinevateks sündmusteks, milleks eelmisel aastal eraldasime 4,5 miljonit ning tänavuses

eelarves on 10 miljonit krooni. Vaatamata mahukatele eelarvekärbetele jäi see raha puutumata.

Vaidlemine kui valimispropaganda

Samuti investeerib riik nii Eesti kui ka euroraha Tallinna avamiseks merele – 166 miljonit krooni läheb Meremuuseumi Lennusadama ja vabaõhukepsipositsiooni väljaehitamisse. Kindlasti on oluline ka ligi 60 miljoni krooni suurune investeering Eesti Ajaloomuuseumi suurgildi hoonesse, kus oleks veelgi atraktiivsemalt võimalik turistidele meie ajalugu tutvustada.

Kultuuriministeerium töötab järjekindlalt kultuuripealinna projekti heaks vastavalt võimalustele ja oma loomingulist panust andes. On ilmselt, et Tallinna linnajuhtide pidev vastandumine riigiga on rakendatud oktoobrikuu valimiste, aga mitte kultuuripealinna vankri ette. Sellest on kahju, aga nende stiil ka ei üllata. Loodame, et pärast 2009. aasta valimisi suudab linn taas sisuliselt Tallinn 2011 programmi juurde tulla.

Tasub teada

Hinnalangus Eestis jätkub

Veebruaris odavnes tarbija ostukorv Eesti Statistikaameti andmetel 0,3 protsendi võrra. Võrreldes möödunud aasta veebruariga on hinnatase 3,4 protsenti kõrgem. Viimase nelja kuu jooksul on Eesti hinnatase alanenud 1,5 protsendi võrra.

Majandusaktiivsuse kokkutõmbumisel jätkub surve hindade alanemisele. Nõudlus on nõrk maailma majanduse madalseisu tõttu ja see on alla toonud paljude toormete ning kaubagruppide hinnad. Maailmamaajanduses on palju vabu tootmisressursse viidates hüviste edasisele odavnemisele.

Eesti majanduslangus vähendab nõudlust ja selle tulemusel on korrigeeritud järjest enamate hüviste hindasid. Nii on reageerinud juba paljude teenuste hinnad, nt takso- ja majutusteenused, üür, söömine väljaspool kodu. Samas võtab majanduslanguse jõudmine osade kommunaalteenuste hindadesse rohkem aega. Kui ülejäänud hinnad langevad, siis on ka nende teenuste hindade langus hädavajalik.

Soojusenergia odavnes veebruaris viis protsenti ja lähiajal alanemise trend jätkub.

Positiivsena tasub kindlasti mainida piimatoodete letihindade odavnemist, mis tuleneb suuresti ülepakkumisest ja kokkuostuhindade alanemisest. Piimatoodete hinnad alanesid aasta teisel kuul peaaegu kaks protsenti. Samas on teravilja- ja lihatooted veel vähe odavnenud, mistõttu on siin oodata suuremat hinnalangust.

Järgmistel kuudel jätkub Eesti hinnatase alanemise trend.

Martin Lindpere, Eesti Panga ökonomist

Lennujaam saab Lennart Meri nime

Sügisel, kui toimus uuenenud Tallinna lennujaama pidulik avamine, millega tähistati ligi kaks aastat kestnud reiserminali laiendamise ja lennu-liiklusalade rekonstrueerimistööde lõppu, kuulutas peaminister Andrus Ansip välja valitsuse otsuse anda president Lennart Meri mälestuse jäädvustamiseks kevadel, presidendid 80. sünniaastapäeval, lennujaamale uus nimi – Lennart Meri Tallinna Lennujaam. Tallinna linnavalitsus on nüüdseks valitsuse ettepanekuga nõustunud.

„Lennart Meri oli Tallinna vapimärgi kavaler. Tallinna linn peab oluliseks tema tegevust Tallinna muutmisel Euroopa Liidu ühe liikmesriigi pealinnaks ning tema suurt panust kirjaniku ja vabariigi presidendina Tallinna rahvusvahelise maine loomisel ja Tallinna identiteedi kujundamisel,” vahendas Raepress linnavalitsuse arvamust.

Kohanimeseadus sätestab, et kui kohanime määrab Vabariigi Valitsus, küsitakse enne määramist asjaomase kohaliku omavalitsuse, Tallinna lennujaama puhul seega Tallinna linnavalitsuse ja Rae vallavalitsuse ja kohanimenõukogu kirjalikku arvamust.

Lühidalt

Tapal korraldatakse ilulugemise võistluseid lastele

Märtsis toimus Tapal üleriigiline esimese kuni kuuenda klassi laste etlusvõistlus "Ellen Niiduga Midriemaal".

Võistlus hakkab toimuma iga-aastaselt kevadise koolivaheaja esimesel esmaspäeval Tapal, kus Ellen Niit on aastatel 1938-1943 koolis käinud. Hindamine toimub kahes vanuserühmas: 1.-3. klass ja 4.-6. klass.

Ettevõtmise eesmärgiks on algklasside õpilaste hulgas hea eesti lasteluule lugemise tava populariseerimine, teatasid korraldajad.

Päevajuhiks oli etlusvõistluse idee autor Marika Rajur Tapa valla kirjandusklubist. Midrižürii koosseisu kuulusid Rakvere teatri esindaja, Lääne-Virumaa keskraamatukogu laste- ja noorteosakonna juhataja Reet Tomband, Tapa gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja Katri Lehtsalu, Tapa lasteaias "Pisipõnn" lasteaiasõpetaja Kairi Kroon, Tapa linnaraamatukogu teenindusosakonna juhataja Ere Käärmaa, Tapa linnaraamatukogu laste- ja noorteosakonna raamatukoguhoidja Margit Lättemägi ning Tapa vallavalitsuse kultuurispetsialist Indrek Jurtšenko.

Narva eakate kodud saavad suitsuanduri

Päästkeskuse spetsialistid paigaldavad koostöös Narva linnavalitsusega 1. juuliks üle 65-aastaste narvalaste kodudesse tuhat suitsuandurit.

Koostööprojekti eesmärk on vähendada eluruumides puhkevate tulekahjude ning neis hukkunud ja vigastatud inimeste arvu, teatas Ida-Eesti päästkeskus. Projekti osalemiseks tuleb helistada päästeala infotelefonil 1524 ja kutsuda endale koju tuleohutuse spetsialist.

Kodukülastusi registreeritakse infotelefonil kuni 31. märtsini ja külastusi teostatakse ning suitsuandureid paigaldatakse kodudesse tasuta kuni juuniku lõpuni. Pärast soovivalduse registreerimist võtab tuleohutuse spetsialist inimestega ühendust ning lepib kokku külastusaja, mille käigus vaadatakse elupaik üle ja selgitatakse tuleohutusega seotud riskid.

Emakeelepäeval sai Rakveres tasuta raamatuid

Emakeelepäeval toimus Rakvere spordihallis Tasuta Raamatu Laad, kus pakuti säästujale kohaselt üksnes tasuta raamatuid.

Tasuta Raamatu Laada korraldajad kutsusid raamatusõpru tuulama oma kappides ja riulites, et sealt enesele mittevajalik üles leida.

Korraldajate sõnul polnud tähtis, kas laadale toodi üks raamat või kolm kastit. Oluliseks peeti seda, et seni kasutult seisnud kirjavara enesel uue lugeja leiaks.

Laada korraldajad Rakvere linnavalitsusest ja Rakvere spordikeskusest ning Lääne-Viru keskraamatukogust usuvad, et emakeelepäeva traditsioon saab väärrika järje.

Haljala vallavolikogu esimees Leo Aadel ja Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland kohtumisel Haljala rahvaga.

Kristiina Ojuland kohtus Haljala rahvaga

Veebruaris kohtusid Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland ja Haljala vallavolikogu esimees Leo Aadel Haljala rahvaga.

Kohtumine leidis aset Haljala rahvamajas ühes hoones asuvas raamatukogus. Päevakohaste poliitiliste teemade kõrval tegi Ojuland ka ülevaate maailma majanduses toimuvast. Kristiina Ojulandi sõnul on rasked ajad olnud alati rahvast ühendavad. „Nii ka nüüd, kärped ei puuduta ainult üksikuid sektoreid, vaid meid kõiki. Igaühel meist tuleb anda panus ras-

ketest aegadest välja tulekuks,” oli Ojulandi sõnumiks.

Kiriku katus saab korda

Haljala pensionäride sõnul polegi nende mured niivõrd seotud pensionitõusu jätkumisega, kuivõrd Eesti rahvuse jätkusuutlikkusega. Erioste mureallikatenähtena toodi välja noorte vastutustundetu laenuvõtmine, mis pärsib majandust ka tulevikus. Samas tõdesid pensionärid, et iga paar töökäsi on Eestile tähtis ja tuleks luua rohkem töökohti kohapeale, et takistada noorte inimeste väljarännet.

Samuti avaldati muret hariduspoliitikas toimuva kohta. Ohku jäi kõ-

lama küsimus: „Kuidas saada noort haridust omandama.”

Haljala volikogu esimehe Leo Aadeli sõnul on ka nende vallas arvukalt näiteid kooliealistest, keda tuleb õppima sundida. „Paraku noored

Kevadeks saab kirik uue katuse alla.

Leo Aadel

tihti ei väärtusta hariduse vajalikkust,” rääkis Leo Aadel murelikult.

Haljala jaoks olulise küsimuse, Haljala kiriku renoveerimise kohta, oli volikogu esimehel Aadeli edastada hea sõnum: „Kevadeks saab kirik uue ka-

tuse alla.” Ta on enda sõnul kindel, et kirik kogukonna kooskõimise kohana on oluline ja suisa küla südameks.

Vanemad eeskujuks

Muude teemade seas räägiti ka kohapealsest valdade koostöö kujunemisest, mis suuremas osas on tänaseks piirdunud koostööprojektidega prügimajanduse ja heakorra vallas, kuid mille ulatust valdkonniti loodetakse tulevikus suurendada.

Kohtumise lõpetuseks tõdesid kogunenud pensionärid, et vanemad põlvkonnad peavad olema noortele eeskujuks, et Eesti majandus saaks jätkuvalt edeneda. **ETI**

Riik toetab Ida-Virumaa ettevõtjaid

Kui 2008. aasta keskmise brutopalgas arvestuses oli Ida-Virumaa läbi kolme esimese kvartali 9500 kuni 10 800 krooniga Eesti maakondadest stabiilselt 12. kohal, siis viimases, neljandas kvartalis tõusti üllatuslikult 10 700 krooniga üheksandaks.

Mis võis seda põhjustada? Ühelt poolt aitasid edetabelis tõusta ilmselt aasta viimases kvartalis väljamaksud aastalõpupalgad ja arvatavasti osalt ka koondamishüvitised. Igal juhul on 2009. aasta veebruari lõpuks Ida-Viru registreeritud töötute arvult maakondade edetabelis Võrumaa järel kahjuks juba teisel kohal. Eks vallandatakse ka keskmisest väiksemapalgalisi, seega töölejäätute keskmine palk võib olla just seepärast keskmisest kõrgem. Tänavu veebruari lõpus oli Ida-Virumaal 78 500 tööealist, neist töötuid üle 11% ehk ligi 9000.

Ida-Virumaa ettevõtjad soovivad kasutada riigi toetusprogramme.

Ettevõtjad huvituvad toetusvõimalustest

Võimaliku tööpuuduse kasvu mure tõttu toimus veebruari lõpus Kiviõlis ka kohalike ettevõtjate, omavalitsuste, maavalitsuse ja teiste esindajate

kohtumine EASI ja KredExi juhtidega. Aruteluks oli võimaliku riigipoolse ettevõtluse tugipaketi tutvustamine. Enamus pakutust leidis ettevõtjate toetuse; märgiti küll, et oleks hea, kui suudetaks kogu kavandatud protsess võimalikult kiiresti käivitada,

taotlusi menetleda ja otsustada. Huvituti võimaliku laenu tagamise tingimustest, abist suhete arendamisel Venemaaga, aga samuti ettevõtjale antavast toetusest messil osalemiseks.

Otsitakse koostööd

Nagu märkis Kiviõli abilinnapea majanduse alal Anu Needo, olid ettevõtjad väga huvitatud tootearenduse toetusest, kuid heideti ette kogu protsessiahela liiga pikka ajakulu. Lisaks sooviti läbi mõelda ülikoolidega toimuva tootearenduse koostöö rahastamise skeem – kuni selleni, et ettevõttele positiivse otsuse korral rahastaks projekti EAS otse teadlastega vastavast ülikoolist.

Ida-Viru ettevõtjad on praeguses majandussituatsioonis loomulikult mures, kuid ühtlasi aktiivselt huvitatud tegutseda selleski olukorras ja soovivad kasutada võimalikke riigipoolseid toetusprogramme jalule jäämiseks. **ETI**

Lääne-Viru külaelu edeneb

Vihula vallas asuvas Annikvere külas on elujärg läinud järjest paremaks, kinnitab külavanema kohusetähta Mare Raja.

Tema kinnitustel oli 2004. aastal külas veel neli-viis tühja maja, mis tänaseks on uued omanikud leidnud ja kenasti korda tehtud. „Elu on läinud ikka järjest paremaks, vähemalt meil siin Annikveres,“ sõnab ta.

Toidutööstus heal järjel

Mare Raja sattus Annikverre elama 24 aastat tagasi pärast Oisu Tehnikumi lõpetamist, kui ta läks tööle Annikvere juustutööstusse. „Siis oli Annikvere ikka väga trööstitu küla,“ sõnab Raja, kelle sõnul tekisid aastate jooksul ideed ja eesmärgid, kuidas asja paremaks muuta ja nii ta Annikverre pidama jäigi. „Tänaseks on Annikvere minu jaoks kodu,“ lisab ta.

Annikvere juustutööstuses töötab Mare Raja tänaseni. Juustutööstus kuulub 2008. aasta suvest Maag Gruppi ning Mare Raja peab seal tehnoloogi ametit. Tsehhis saab tööd 15 inimest ning aastast toodetakse ja pakitakse 300-500 tonni juustu.

Juustutsehhi kõrval on küla olulisemad tööandjad veel talunik Kaupo Uukivi ja suureettevõtja Oleg Grossi talu. Lisaks Annikvere inimestele käib nendes ettevõtetes tööl inimesi naaberküladest, ka kauge- ja lähiküladest, ka kauge- ja lähiküladest. Esimest korda kan-

Vald hoolib küladest

Annikvere on Vihula vallas suuruselt viies küla. Eespool on Vösu, Vösupere, Käs- mu ja Vihula. Esimest korda kan-

Vihula regilaulu ansambel Tink Tingadi.

dideeris Mare Raja Vihula vallavolikokku 2001. aastal. Sellest ajast on ta ka sotsiaal- ja hariduskomisjoni töös osalenud. Tol ajal oli Annikvere küla

Oleme saanud hea meeskonna, kes suudab valda mõistlikult juhtida.

valla jaoks ääremaa ja vähetähtis koht. „Inimesed ei hoolinud vallast ja vald ei olnud kursis meie tegemisega,“ sõnab Raja. Täna on

olukord täiesti muutunud. Nii vallavanem kui ka volikogu esimees käivad kord kuus erinevas külas inimestega kohtumas, küsimustele vastamas ja valla asju selgitamas. Mare Raja kinnitustel on see hea, kui omavalh suheldakse ning Annikvere inimestel on tekkinud kindlustunne, et ka nendega arvestatakse. Raja on valla juhtidega rahul. „Oleme saanud hea meeskonna, kes suudab valda mõistlikult juhtida,“ lausub ta.

Seltsiul on aktiivne

Mare Raja on rahul sellegagi, et terves Vihula vallas on seltsiul elavnud. Seda kinnitab rahvatantsu- ja näiteringide arvu kasv. Raja korral-

Annikvere küla

Annikvere on küla Lääne-Viru maakonnas Vihula vallas. Küla aladele jääb Annikvere mõisa (saksa Anniger) keskus, mida on esmamainitud 1445. aastal. Enne 1919. aasta riigistamist von Nottbeckide aadliperekonnale kuulunud mõisast on säilinud nii peahoone kui ka mitu kõrvalhoonet. 2007.-2008. aasta jooksul on mõisa praeguse omaniku poolt korraldatud nii mõisa peahoone kui ka kõrvalhoonete välisfassaadid, korraldatud on park ja kogu mõisa territoorium. Annikverel on mõne aasta pärast plaanis kandideerida kaunima küla konkursil. 2007. aasta seisuga oli külas 84 elanikku.

dab Annikvere külas ise ka seltsiul. Toimub erinevaid sündmusi ja külarahvas käib regulaarselt koos. „Meie külal ei ole külamaia ega kooskäimise kohta, kõik üritused toimuvad värskes õhus. Kooskäimisteks ja seltsiul elamiseks ei pea alati olema külamaia või hoonet, saab ka ilma hakkama,“ sõnab Mare Raja. Viimase suurema üritusena nimetab Raja vastlapäeva, kus osales ka naaberkülade inimesi ning osavõtjaid oli üle 130. Lisaks kohalikele kutsutakse üritustele sõpru mujaltki. „Nad tulevad meelsasti, sest linnainimestele meeldib maal üritustel käia,“ kinnitab Mare Raja.

Üritusi korraldatakse Annikveres aastaringelt. Nende hulgas on kindlasti ka traditsioonilised jüriöö jooks või maituli ja jaanituli, samuti tervisespordi üritused. „Kõige südantsõnajendavam ettevõtmise oli „Teeme ära“ vabatahtlik koristuspäev, kus osalesid nii oma küla inimesed kui ka nende linnades elavad lapsed ja lapselapsed,“ räägib Raja.

Lühidalt

Kõige suurem palgakasv oli Ida-Virumaal

Samal ajal kui Eestis tervikuna aeglustus palgakade tõus eelmise aasta lõpus märgatavalt, on Ida-Virumaa kerkinud kõige kiirema palgakasvuga maakonnaks. Statistikaameti avaldatud andmetel oli eelmise aasta neljandas kvartalis keskmine brutopalk Ida-Virumaal 10 699 krooni, mis on 14,7 protsenti rohkem kui aasta tagasi, kirjutab Põhjarannik. Eesti keskmine palk kerkis aastaga vaid 6,9 protsenti ja ulatus 13 117 kroonini. Ülejäädud Eestiga võrreldes märgatavalt kiirem palgatõusu tempo on toonud Ida-Viru palgataset hoogsalt lähemale ka Eesti keskmisele. Kui 2007. aasta lõpus moodustas Ida-Viru keskmine palk Eesti keskmisest 76 protsenti, siis aasta hiljem juba 81,6 protsenti.

Kui Ida-Viru oli palju aastaid kõige madalama palgaga maakond Eestis, siis nüüdseks on temast selles pinges tugev keskmik. Ida-Virumaal on palk parem kui Lääne-Virumaal, Põlvamaal, Jõgevamaal, Hiiumaal, Läänemaal ja Valgamaal.

Viimase viie aasta jooksul on Ida-Virumaa keskmine palk tõusnud üle kahe korra. Seejuures eriti pika sammuga on liigutud kahel viimasel aastal – 2006. aasta lõpus oli keskmine palk maakonnas vaid 7299 krooni.

Rakverelane pidas 104. sünnipäeva

5. märtsil sai 104-aastaseks Rakvere linna vanim elanik Elfriede-Helene Kukk.

Rakvere vanimat elanikku käisid lähisugulaste kõrval õnnitlemas ka kunagised naabrid, kirikuõpetaja ja linnavalitsuse esindajad, kirjutas Virumaa Teataja. „See oli õnnelik aast, sest olen terve olnud,“ rõõmustas eakas sünnipäevalaps. Rakvere sotsiaalmajas elav vanaproua elab kaasa nii poliitikale kui ka spordisündmustele, loeb tähelepanelikult läbi ajalehed ja saab kõrgele eale vaatamata ise nõelale niidi taha pandud.

Virumaa Teataja/Kalev.ee/ET

Tapa vaksalihoone ideekonkurss toppab

Tapa vaksalihoone ideekonkurss kukkus läbi – tähtajaks laekus vaid üks töö ja vallavalitsus ei välista uue konkursi korraldamist. Ainus ideekonkurssile laekunud töö vaadatakse vallavalitsuses läbi, kantakse selle plussid-miinusd tabelisse ning saadetakse koostööpartner EVR Infrale edasi, kirjutab nädalaleht Kuulutaja. Varem on vallavalitsus avaldanud arvamust, et vaksalihoonesse võiks tulla okupatsioonimuuseumi filiaal. Hoone kuulub aga eraomanikule.

Kuulutaja/ET

Ebavere tervisespordikeskus läks käima

Väike-Maarja vallas asuva Ebavere suusakeskuse olmehoone on avatud küll esimest hooaega, kuid juba võib külalistearvamatus leida sooje sõnu igast maailma nurgast.

Sinine kõige eksootilisem külastajate grupp sõitis kohale Austraaliast. Nii kaugelt tulnud külalised ei peljanud ka kohalikku lund enne suusatamist lihtsalt maitsta.

Lumerohkus on hea

Tänavune lumerohke talv on andnud ka kohalikele kasutajaskonnale palju võimalusi oma vaba aega Ebaveres veeta. Korralik parkla, riietusruumid, saun, kelgumägi ning mitmekesised maastikurajad, mille hooldusega keskust haldav MTÜ Ebavere Tervisespordikeskus pidevalt tegeleb, toovad iga päev spordilembelisi inimesi koos perekondadega Ebaverre. Tervisespordiradadel on maha peetud isegi esimene Taliolümpia, kus olümpiavõitjateks krooniti seekord küll ainult Väike-Maarja Gümnaasiumi sportlikud noored.

MTÜ Ebavere Tervisespordikeskuses radasid haldav ja suusahoolust tegev Urmas Kullas ütles, et piir-

Ebavere suusakeskus kogub populaarsust.

konna koolinoortele on Ebavere heaks võimaluseks talviste kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks, sest rajad on hooldatud ning suusad kohapeal olemas. Urmas Kullase sõnul on Ebaverre uue olmehoone rajamine olnud heaks tõukeks piirkonna spordivõimaluste paremaks ära kasutamiseks. Maha on peetud nii Väike-Maarja valla meistrivõistlused kui ka Lääne-Viru noorte meistrivõistlused suusata-

mises ning Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises.

Ööpäev suuskadel

Kergelt hullu ideena toimus märtsi keskel 24 tunni suusasõit võistkondadele, kus parimaks osutus võistkond, kes on suutnud 24 tunni jooksul kõige rohkem viiekilomeetriseid ringe läbida. Selline ööpäevaringne maraton oli Eestis esmakordne.

Indrek Kesküla

Rakvere austas Matti Jõed teenetemärgiga

Pühapäeval, 22. veebruaril Rakveres Aqva veekeskuses toimunud vabariigi aastapäeva eelsel volikogu esimehe ja linnapea vastuvõtul anti viie tubli linlase seas Rakvere Kroomimärk Matti Jõe.

Rakveret nii linnapea, abilinnapea kui ka volikogu liikmena juhtinud Matti Jõe algatusel said minevikus teoks julged ettevõtmised, mis on lisanud linnale isikupära. Täna ei teki kahtlustki, et Rakvere sümbol on Tarvas ja Rakvere linnal on kõige enam arutelusid tekitanud arhitektuurilisel väga kõrgel tasemel keskväljak. Omaaegsete suurte tegude taga oli hulk tööd ja vaidlusi, aga ka demokraatlik lähenemine. Nii küsiti oma ideede kohta arvamust kohalikult kultuurieliidilt ja Rakvere linna rahvalt, keda kõik toimuv otseselt puudutas.

Matti Jõe on oma jälje jätnud linna ajalukku „Tarva-linnapeana“. Jõe oli üks teatriklubi hingi, samuti on ta öla alla pannud Rakvere Vanalinna Seltsile. Matti sõnul peaks linnavalitsus praegu aitama Pika tänava maja-

Matti Jõe on olnud ka Rakvere linnapea.

omanikel fassaade korrastada. „Tegu on ikkagi Rakvere vanalinna ja siin kvaliteedi pealt kokku hoida ei tohiks,“ on ta kindel. Matti Jõe on Reformierakonna Rakvere piirkonna liige ja oma tegemistes alati kaaskodanikega arvestav. Palju on ta jõudnud teha lin-

navoliniku ja kinnisvaraarendaja rollis. Käesoleva aasta juulis tähistab Matti oma 60. juubelit.

Taimi Samblik,
Reformierakonna Lääne-Virumaa
arendusjuht

Neeruti järv

Kaunis koht Neeruti

Lääne-Virumaal Kadrina alevikust lõuna pool asub Neeruti maastikukaitseala, mis loodi 1957. aastal.

See on väga ilusa loodusega 1272 hektarit hõlmav ala, kus metsaga kaetud väikesed piklikud mäed – oosid – vahelduvad väikeste järvedega. Piklikud kitsad ja teravaharjalised oosid on tekkinud umbes 10 000 aastat tagasi, kui siit taandus jääaeg. Jääaja tuntuim uurija Eestis, geoloog Endel Rähni, on nimetanud Neerutit jääaja muuseumiks.

Kaitsealal ei tohi liikuda väljaspool teid ja radu. Ööbimiseks ja lõkke tegemiseks on matkajate tarvis rajatud tähistatud platsid. Kalapüük, seente ja marjade korjamine toimub tildises korras.

Neerutis on neli järve: Eesjärv, Tagajärv, Orajärv ja Sinijärv. Ees- ja Tagajärv on kõige suuremad. Nad on

omavahel ühendatud väikese kanaliga, millest matkajate jaoks on üle ehitatud sild. Kanali laskis väga ammu kaevata Neeruti mõisnik, et pääseda paadiga ühest järvest teise. Suplemiseks on sobiv ainult Tagajärv. Orajärv on raskemini ligipääsetav ja Sinijärv asub nii soo keskel, et tema ilu saab nautida vaid eemalt. Järvedes on elupaik paljudel kalaliikidel. Ka on Neeruti järvedes levinud haruldane taim – valge vesiroos. **JET**

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Toimetusega saab tööpäeval 10-14
ühendust telefonil 5850 1122 ja
meiliaadressil: teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga
"lahendus" 5. aprilliks
aadressile Tõnismägi 9, 10119
Tallinn või e-posti teel
teataja@reform.ee
ning osale Eesti Teataja
meene loosimisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Eelmise peaaühinna võitis Vello Vendelin

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikutid puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimblar ***	Tundelised helindid	Sundiv	Norra suusanaine Kokkuleplane	Saksa jalgpalli- legend	Näitle- janna	Rida	Tallinna ase- linnapea	Vahel	Veerikkad kohad	Keele- teatmik	Mehkel- dus	Lundver
Egiptuse jumal			Polkovnik saksa sõjaväes Ephohh					Kõmu- reporter Kutsuv hüüe Krokodill				
Veekogu kalda- pealne						Sõsara- kesed Jahutoode						
Külm kaste (8 tähte)										10000 m2 Alkoholi- tootja		
Ruumikas				Vene helilooja Paljaltolek								Kõhku- mine
Neem		Hollandi vutikuulsus Isiklik liik- lusvahend			Itaalia veini- piirkond ... Baltica							
Värsk kandi elanik Küla											Tund Aar	
				Isikukood Junnid				Kõigest hoolimata Rikas jänki Teatmeteos				
Piirkond Rootsis Venelase jaatus			Euroliidu abiprojekt Liialt			Erbium Tiivulised olendid		Desktop Prima- baleriin			365 päeva Jõgi Londonis	
...matk Churchilli lemmikasi					...Hiina F-1 endine pilot			Hiidlanna peakate Koeratõug				
				Siseruumi- lambene Aedik Multi Use Trailer				Sportifirma Sohvri vaenlane				
Muinas- aeg Kuulus ase- rite portvein							Veendumus Peatäis magamist				Äriühing Tänav Tln. vanalinnas	
				Mängu- kannid Metroo				Peep Taimla saade Superluks				Loodus- kaitse
James Watt'i leiutus (9 t) Suhtlus- portaal												
				Brasiilia jalgpalli- legend				Tantsu- pedagoog Logard				